

58d

E libris
gymnasio Mauritano Magdeburgensi
a venerabili
Carolo Funk
theol. doctore et gymnasii directore
a. 1857 hereditate relictis.

G. f. 171.

A xxi Ω.

AD

AKOYCMATA DE FINIBUS STUDIORUM

nec non

orationes *προλογικαίς*

ADOLESCENTIS GENEROSISSIMI

CAROLI SIGISMUNDI AZESCHAU,

Equ. Luf.

& Juvenum humanissimorum

JO. HENRICI SCHMIDII,
ANDREÆ SHRÆBERI,

AC

JO. ANDREÆ PETRI,
SORANORUM,

in academiis, DEO approbante, nomina daturorum

ut

MAECENATES

*& quibus aliqua cum humanitate necessitudo intercedit,
solita comitate adesse velint,
modestissime rogat*

DE ADULATIONE CAESARENSIUM *†*

ACT. XII.

HERODI AGRIPPÆ LENOCINANTIUM
quædam præfatus

JO. GOTTFR. ZEISKE.

SORAVIÆ.

Imprimebat Joh. Gottlieb. Rothius. Typograph. Aul. Promnit.

AK

Undum libet deponere amplissimum *Θωμαίος* argumentum, & cum de Tertullo Felicis adulate ex actibus apostolorum alio tempore dixerimus, nunc DEO iuante, eodem Luca duce, de adulatione, qua in Herodis Agrippæ aures influxit multitudo, breuiter agemus. Is, cui adulator populus, est Herodes rex, ut habet diuinus scriptor, cognomine

P.
2273.

Agrippas, quem syrus expresse vocat; Agrippas item Iosepho *Αντωνίου* dictus, Herodis magni ex Aristobulo nepos; rex, ut Tacitus appellat, Judææ, non minori potestate, quam auus fuerat. Ac filium quidem Aristobuli, nepotem magni Herodis fuisse Agrippam Iosephus clarissime testatur, ut sphalma in bibliis criticis Francofurti editis inter notas H. Grotii ad h. l. quasi Agrippas fuerit filius Herodis magni, itatim in oculos incurrat, neque Harduinus audiendus sit, qui, de *nummis Herodiadum* Agrippam vocat Philippi tetrarchæ & Herodiadis filium, Herodis magni, vel ut deinde emendare conatur, Zenodori nepotem. Conatum Harduini audacissimum (nam omnem fere antiquitatem in dubium vocare sustinuerat) retulerunt viri doctissimi Lamyus, Lacrozius, Vignolius, Sartorius, & quantum ad Herodiadas Basnagius, Cellarius, Deylingius atque alii. Hic Agrippa *μέγας* vocatur a Iosepho: non quidem eo sensu, quo in nummo ab Harduino allato *βασιλεύς μέγας Αγρίππας Φιλουαδίου* dicitur; nec per gallicum quandam loquendi modum, ut idem Iesuita voluit; sed quia & minorem Agrippam, nostri filium nouit historia, cuius etiam sit in actis apostolicis mentio. *Illustrare* quidem Agrippæ nomen Romæ adscitum, & Italis magis quam Iudæis notum dicit in obs. f. S. R. quidam Theologus, verum nihil impedit, quo minus iam in oriente id nomen regio infanti potuerit imponi. Peregrina nomina Judæis & ut propius accedamus Herodis familiæ non erant infrequentia, quod exemplo Alexandrorum, Antipatrorum, postea Druforum, Drusillarum, ceterorum, elucet. Nota est Herodis magni cum M. Vipsanio Agrippa, Augusti genero & purpuratorum maximo familiaritas; nota ejusdem M. Agrippæ merita in populum iudaicum, illisque qui paulo ante Hierosolymis fuerat, gratiosa memoria: unde & Anthe-dona oppidum Agrippiadem vocauit vel Agrippæum Herodes, post quem tamen nomen loco non hæsit. Quin & Aristobulus, pater Herodis Agrippæ, Romæ velut in contubernio Cæsaris, Pollionis & M. Agrippæ educatus erat: vnde rerum romanarum studio a patre auoque iam ab ineunte ætate, non demum Romæ postea inditum Agrippæ nomen fuisse crediderim. Patre mature parricidio magni Herodis amisso, in manibus aui educatus, deinde Romam profectus ad amicitiam Drusi & Antonie minoris adrepsit, ac variis casibus iactatus atque ære alieno oppressus, hinc tamen se expediuit, & Tiberio conciliato, in C. Caligulæ familiaritatem penitus intrauit. Sed ab Eutycho auriga suo apud Tiberium accusatus & in vincula coniectus, imperatore mortuo, a Caio liberatur, regia dignitate ornatur, Herodis tetrarchæ cum Herodiade in exili-

um

um eiecti opibus augetur, a Claudio imp. præter ea, quæ ante habuerat, Judæam, Samariam, Abylenen & quæ ad Libanum sita erant, accipit, iam vere ὁ παλαιστίνος, ut Dio Cassius appellat. Unde in regnum magno splendore reuerfus, Hierosolymis in christianos sæuit, horumque antistites Jacobum capite plectit, Petrum in carcerem & tenebras abripit, milites rom. ob custodias somnolentius ætas morte damnat, Cæsareamque contendit. Huius itineris *Josephum* I. 19. meminisse Grotius arbitrat, quod mihi videtur fecus, nam licet non adeo certum sit, utrum statim post aduentum in Judæam Christi præcones inuasit, quod *Lud. Cappellus in hist. iud.* censet, an postea, pontificatu constituto, tributo Hierosolymitanis remisso, immo etiam firmissimo præsidio urbe munita, a qua re Claudii litteris, Marci indicio extortis, deterritus est: certe ramen jam ante Cæsareæ vixit. Eo enim Simonem obrectatorem euocauit, & iam tum Cæsareæ videtur bellum comparasse aduersus Tyrios & Sidonios, quod illi imminente forte fame ab Agabo prædicta, ut olim Cappellus & nuper Beaufobrius & Lenfantius coniecerunt, deprecabantur. Verum Josephus, cum dixisset, animo libentissimo & assidue Agrippam egisse Hierosolymis, narrat Beryti exhibitis muneribus, Tiberiadem venisse, a multis regibus, item a Marso Syriæ præfide visitatum esse, & tertio denique regni iudaici anno Cæsaream se contulisse, Atque iste quidem locus est, ubi impia illa adulatione animus regis Agrippæ inflatus: Cæsareæ, quæ antea turris Stratonis, sed ab Herode magno nomini honoribusque Augusti Cæs. consecrata, in Phœnicæ, Josepho iudice, sita; vel vt alii in Palæstina, vnde Cæsareæ palæstina; in Judæa denique aliorum sententia: quare *Judæa capti* Cæsaream vocat Tacitus. Sed cum Lucas dicit *καρὲς θεῶν ἀπὸ τῆς Ἰερουσαλὴμ εἰς τὴν Καισάρειαν*, per Judæam intelligit partem Palæstinae a Samaritide & Galilæa distinctam. Contra Judæa Tacito, qui post Hierosolymæ excidium scripsit, est tota Palæstina romana prouincia, in eaq; Cæsareæ præsidium romanorum ante Agrippam nostrum & post eum sedes: in quo consentientem habemus *Cellarium*. Hanc Herodes olim marmoreis ædificiis exornatam portu instruxerat, Cæsaris templum, ut solebat, statua Augusti & urbis Romæ conspicuum a.p. considerat, & instituta quinquennali ludorum celebritate dedicauerat post decimum annum, quamuis alio loco Josephus duodecim annos substructionibus insumptos esse commemorat. Adsentatoribus hic regis præclara nata est supplicandi occasio, cum pro salute Cæsaris Claudii Herodes Agrippa solennes ludos apparatusissima magnificentia institueret, & ad iusta eorum summa cum cærimonia obseruanda proceres prouinciæ conuocaret, confluyente, ut sit, undiqueque populi multitudine. Ad hos ludos an nummus spectet, quem Holstenius in Steph. byz. ex barberina gaza ostendit, & Cellarius in diss. de Herod. adduxit, in quo *βασιλεὺς Ἡρώδης* & in auersa *κλεινὰ κισσάρια* occurrunt, peritoribus harum rerum iudicandum relinquo. Certe aliud ejusdem commatis nomisma, quod Harduino afferente, regem magnum Agrippam *φιλοκλεινὰν* præferre iam diximus, altera facie his verbis insignitum est: *κ. κισσάρια ἢ πρὸς τὸν Σεβαστῶν μ. ἡ* de similes ludos ab Agrippa Sebastæ (olim Samaria nuncupabatur) celebratos forsitan conieceris. *Ταυτῆς ἡμέρας* quam *προκαταβολῆς* memorat, est secunda magnificentissimi spectaculi dies, ut Flavius nominatim refert: per plures enim dies eiusmodi ludicra extracta fuisse tum aliunde constat, tum ex Ciceronis ea ad Marium epistola, qua Pompeii ludos in theatro suo dedicando extenuat. Eo die Herodes Agrippa cultu ornatuque regali processit, ut qui totus ex argento egregie plane arte contextus erat, ubi matutinis solis radiis incidentibus argentum collustratum mirifice exsplenduit, fulgoremque reddidit, qui formidini & horrori intuentibus esset, quod Josephus refert. Drusius h. l. adducit ex libro Juchasin, recentiori nempe Abrahami Zacuti (de quo Wolfii bibl. ebr. n. 136.) locum plane cum Josepho consentaneum: veste candida regem amictum fuisse, splendente ad lumen

I. 19.
7.

G.
523.

l. 7.
ep. 1.

men solis. ita ut ex ea prodire viderentur sol, luna & stellæ. Imitari voluisse splendorem solis, vel etiam angelorum vestes candidas & coruscantes, quales in historia sacra describuntur, putat *Grouius*, quod ex Memnonis eclogis de historia pontica Clearchi Heracleensium tyranni infecta variis coloribus facie; & mutatis identidem vestibus ἐπι τὸ Κοσμήσιν τοῦ αἰὸς ἁγίου illustrat. Et Clearchum quidem affectatæ divinitatis reum esse latis constat, ut qui prodiens in publicum fulmen gestauerit, & filium Ceraunon vocauerit: sed tamen quæ de veste addit, longius a similitudine historiarum nostrarum abeant. Ceterum haut facile dixerim, num ad referendam geniorum sacrorum speciem splendido isto amictu Agrippas usus fuerit, quem vestem regiam nominasse Lucas latis habet: certe conuerrere in se hominum oculos voluisse non diffiteor, quod fulgore purpureæ abollæ fecisse Caligulam Suetonius tradit; quemadmodum Nero stellato vestitu conspectus est. Ita pompa ornatus Agrippa publico in loco verba fecit, eloquentiaque non vulgari populo in adulationem plane composito acclamationem humanam forte maiorem expressit, non hominem esse, sed DEUM, cuius ab ore melle dulcior fluat oratio. Sed a regio theatro nunc quidem ad scholastica pulpita reuocare stilum cogit temporis & pagellæ ratio, ubi non Agrippam aliquem diuino, ut plebs iactat, eloquio admirabilem sistimus, cuius in gratiam pietatis sanctissimum nomen violandum sit, sed recitationes quorundam frugi adolescentum proponimus. Agent illi de re ipsis propria & familiari, de finibus studiorum, de quibus generatim constituet lat. orat. prologus, *Jo. Gotfr. Schubart*, Ileburg; tum negabunt hic spectari debere *idiotoposorum*, lat. serm. *Jo. August. Gottfried*, Ileb; voluptates, græc. serm. *Jo. David Grosmann*, Sor; curiositatem, orat. lat. *Theodoret. Christian. Busse, Colon. March*; honores & gloriam, serm. lat. *Christ. Rudolph, a Gersdorff, Eq. Sil*; diuitias. orat. germ. *Jo. Christoph a Grunberg, Eq. Sil*. Contra ea verum finem collocabunt in mentis emendatione, *Car. Sigism. a Zeschau Eq. Lus.* in sui suorumque conseruatione, *Io. Heur. Schmid. Sor.* in utilitate reip. & aliorum *Andr. Schrabert. Sor.* oratione omnes latina; in corporis & valetudinis ratione habenda græce *Io. Andr. Petri, Sor.* Et cum hi quatuor paullo post in academiam discessuri sint, priores soluta oratione, reliqui ligata, idque patrio sermone, pietatis officium *Ant. Bartholom.* testabuntur. Illos non Laribus vialibus, sed Deo immortalis commendabunt *Car. Sigism. a Schenkendorff, Equ. Sil.* orat. lat; & germ. *Wolff Henr. a Rothkirch; Eq. Sil.* quorum ille simul animæ salutis curam gerendam literato homini docebit; hic gloriam DEI, ut rerum omnium, sic studiorum extremum *Quædam* esse demonstrabit, & ad vltimum oden eiusdem fere argumenti a *Io. Christ. Lehmanno Sor.* concinnatam, numeros musicos moderate *Georgio Maschko, Sor.* commilitones accinent. Generosissimi *Zeschauii* pietas DEO gratissima, indoles ab omni ferocitate aliena, diligentia studiis adhibita, & mores probi in contubernio meo tot annos cogniti eximiam laudem mererentur, nisi modestia ipsius obstringillaret. Et profecto *Schmidus* etiam *Schraberus* & *Petrides* omnes numeros bonorum & optimæ spei discipulorum expleuerunt, ut patriam scholam, cuius a teneris *Schmidius* & *Schraberus* nomina dederunt, civium horum pœnitere hautquaquam debeat, sed ii popularibus suis exemplo omnes esse queant. Faciat summum & præpotens numen, ut candidati nostri in ampliore campum progressuri exoptatissimis gaudeant successibus, verosque studiorum fines consequantur quam felicissime! Vos, quibus cordi sunt litteræ & ipsa humanitas, iuuenturis nomine rogat pietas, ut status horis adesse acroasibus istis vmbra libus benignissime velitis. P. P. Soræ clo lo cccxxi. ad. xii. kal. mai.

78 M 428

Sign. (188) fehlt bzw.
coll. nicht vergeben!

Sb.

1077

R.40

Α και Ω,
AD

AKOYCMATA DE FINIBUS STUDIORUM

nec non

orationes *αποχρηστικας*

ADOLESCENTIS GENEROSISSIMI

SIGISMUNDI ESCHAU,

Equ. Luf.

juenum humanissimorum

FRICI SCHMIDII,

EÆ SHRÆBERI,

AC

NDREÆ PETRI,

SORANORUM,

EO approbante, nomina daturorum

ut

MAECENATES

qua cum humanitate necessitudo intercedit,

olita comitate adesse velint,
modestissime rogat

ATIONE CAESARENSIUM

ACT. XII.

RIPPÆ LENOCINANTIUM

quædam præfatus

O. GOTTFR. ZEISKE.

SORAVIÆ,

ottlieb. Rothius. Typograph. Aul. Promnit.

Farbkarte #13

B.I.G.

AK